

Bilaga 1 – Avgränsade noder

ÅTGÄRDSVALSSTUDIE

Långsiktig tillgänglighet till & från Gotland

Trafikverket

Postadress: 781 89 Borlänge

E-post: trafikverket@trafikverket.se

Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 010-123 50 00

Dokumenttitel: Bilaga 1 – Avgränsade noder.

Författare: Sweco

Dokumentdatum: 2024-12-20

Version: 1.0

Kontaktperson: Gustav Andersson, Trafikverket

Avgränsade noder – information från nulägesbeskrivning

Västerviks kommun – Översiktsplan 2025

Västerviks kommun antog översiktsplan 2025 i november 2014. I översiktsplanen anges fem visionsmeningar, som anger kommunens vision för en hållbar utveckling för Västerviks kommun och som översiktsplanen siktar mot. Bland annat uppges att Västervik ska vara en del av en stor region där det finns möjligheter att nå arbete och studier på andra orter genom dagspendling. Kollektivtrafiken är väl utbyggd inom såväl regionen som skärgården och kommunen är välkommande för turister hela året med moderna anläggningar. Vidare beskrivs vikten av bra kommunikationer för att göra det möjligt för fler företag att etablera sig i kommunen.

Förbindelser med omvärlden via järnväg till Linköping (Tjustbanan), E22, riksväg 40 och 35 samt kommunens hamnar och farleder beskrivs som viktiga regionala stråk och satsningar beskrivs som nödvändiga för att kommunen fortsatt ska utvecklas. Västerviks kommun ska därför själv och i samarbete med andra kommuner samt regionala och nationella aktörer verka för utbyggnad av snabbare, säkrare och mer tillgängliga vägar och järnvägar för att stimulera och möjliggöra arbetspendlingar till angränsande kommuner och arbetsmarknader. En sådan satsning som beskrivs är en ny södra infart till Västervik för att öka tillgänglighet, och trafiksäkerhet samt skapa regionförstoring genom reducerade restider.

Beskrivning av stråk och flöden – Persontågstrafik och kollektivtrafik

Till Västervik går järnväg i form av den enkelspåriga och oelektrifierade Tjustbanan. Tjustbanan ansluter i Bjärka-Säby till Stångådalsbanan och ansluter till Södra stambanan strax öster om Linköping. Precis som för Stångådalsbanan är hastigheterna längs Tjustbanan begränsad och ligger generellt sett under 110 km/tim. På vissa sträckor minskar hastigheterna till 60 km/tim.

Enligt Trafikverkets kapacitetsberäkningar låg kapacitetsutnyttjandet under maxperioden år 2023 under 60 % på Tjustbanan.

Västerviks station byggdes i slutet av 1800-talet och utgör slutstation på Tjustbanan. Stationen är belägen intill Slottsholmsvägen i centrala Västervik. Avståndet från stationen till den tidigare färjeterminalen vid Lucernahamnen uppgår till cirka 2,6 kilometer. Från stationsläget fortsätter ett kommunalt industrispår ut till Västerviks hamn. Även det kommunala industrispåret är enkelspårigt och oelektrifierat.

Västerviks station trafikeras av persontågstrafik mellan Västervik och Linköping. Utöver persontågstrafiken trafikeras Västerviks station även av ett antal busslinjer. Västerviks resecentrum är placerat söder om stationen och från resecentret avgår samtliga busslinjer, såväl lokala som regionala busslinjer. Resenärer tar sig mellan tågperongen och bussterminalen via en plankorsning. Eftersom det i dagsläget inte går några färjeförbindelser för passagerare från Västervik finns ingen kollektivtrafik mot färjeterminalen, men kan startas upp med kort varsel om passagerartrafiken återupptas.

Kommande utveckling – sydlig infart Västervik, Västerviks kommun

En sydlig infart till Västervik har diskuterats sedan 1950-talet och beskrivs kunna minska trafiksystemets sårbarhet vid händelse av exempelvis större brand, trafikolycka eller vägarbete. En första etapp har utretts av Västerviks kommun under år 2015, med tre alternativ till väglinje som studerades, mellan E22 och Dichmansgatan sydväst om centrala Västervik. För samtliga alternativ finns möjlighet till en andra etapp som fortsätter i utkanten av Västervik och ger en direktkoppling ut till Västerviks hamn.

Statlig finansiering för en sydlig infart saknas i såväl nationell plan 2022–2033 som i länstransportplanen 2022–2033.

Västerviks hamn

Hamnen i Västervik är en allmän hamn som ägs av Västerviks kommun och förvaltas av hamnbolaget Smålands hamnar AB, som är ett kommunalt bolag som ägs tillsammans med Oskarshamn och Hultsfreds kommun.

Västerviks hamn är ett riksintresse för kommunikationer enligt 3 kap. miljöbalken och ska skyddas från åtgärder som påtagligt försvårar tillkomsten eller nyttjandet av anläggningen.

Se Figur 1 för en översiktskarta över hamnen. Västerviks hamn är belägen på Lucernahalvön, cirka 2 kilometer öst om centrala Västervik. Hamnen har ett strategiskt läge på den svenska ostkusten och har direkt koppling till Södra stambanan i Linköping via Tjustbanan. E22 och väg 40 och 35 utgör viktiga vägförbindelser vidare ut i regionen och landet.

Hamnen har fyra kajplatser.

Utöver de fyra kajerna i hamnen finns även en kaj i anslutning till centrala Västervik, även benämnd Skeppsbrokajen. Skeppsbrokajens totala längd uppgår till cirka 290 meter. Vattendjup vid kaj är 5,5 meter. Enligt uppgift från Västerviks kommun trafikeras Skeppsbrokajen främst av mindre fartyg från exempelvis Kustbevakningen.

Figur 1. Översiktskarta Västerviks hamn.

Stockholm Norviks hamn

Stockholm Norvik hamn är en allmän hamn som ägs och förvaltas av hamnbolaget Stockholms hamn AB, som är ett kommunalt bolag som ägs av Stockholms stad. Stockholm Norvik hamn är en ny roro- och containerhamn som invigdes år 2020. Containerhamnen låg tidigare i Frihamnen i centrala Stockholm men flyttades till Stockholm Norvik hamn på grund av hamnutvecklingsbehov och kommande bostadsexploatering i Stockholm.

Stockholm Norvik hamn är ett riksintresse för kommunikationer enligt 3 kap. miljöbalken och ska skyddas från åtgärder som påtagligt försvårar tillkomsten eller nyttjandet av anläggningen.

Se Figur 2 för en översiktskarta över hamnen. Stockholm Norvik hamn är belägen cirka 3,5 kilometer norr om Nynäshamns hamn. Hamnen har container och roro-kajer och arbete pågår med att anlägga kaj för utlastning av sten. Vattendjupet vid kaj möjliggör för de största fartygen som trafikerar Östersjön att angöra.

Utöver containerhanteringen är två av kajerna även försedda med RoRo-ramp för hantering av rullande gods. Arbete pågår med att bygga en bulkkaj för utskräpning av bergmassor. I hamnen finns ett industrispår som kopplar an till Nynäsbanan, men godset levereras idag i första hand via väg. I anslutning till hamnen planeras en logistik- och företagspark.

Figur 2. Översiktskarta Stockholm Norvik hamn.

Trafikverket, 781 89 Borlänge. Besöksadress: Röda vägen 1.
Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 010-123 50 00

trafikverket.se